პროლეტარიელებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОММУНИСТ — ОРГАН ЦК КП ГРУзИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 121 (20162) — ხუთშაბათი, 26 მაისი, 1988 წელი. — ფასი 3 კაპ.

საკონფერენციო ეროვნული ბიბლიოთეკა

გუშინ, დღეს, ხვალ

ფაქტი ■ მოვლენა ■ კომენტარი

კალინინელები დაფინანსდნენ

XIX საკავშირო პარტიული კონფერენციის მზადების დღეებში გარკვეულ წარმატებებს აღწევს საწარმოო გაერთიანება „ჭიათურმანგანუმის“ კალინინის სახელობის მაღაროსამმართველოს კოლექტივი.

მაღაროს წინსვლა განპირობებული ცალკეული საწარმოო უბნების ნაყოფიერი მუშაობით. განსაკუთრებით კარგ მაჩვენებლებს აღწევს პირველი უბანი, რომელსაც სამთო საქმის კარგი მცოდნე ი. ღოღუნიშვილი ხელმძღვანელობს. უბანი ყოველდღიურ გეგმებს დიდი ენერგიით ასრულებს. საუკეთესოთა შორის არიან გვირაბგამყვანები ქ. მაჭარაშვილი, ე. მიქაუტაძე, ზ. ჯაჯანიძე და სხვები.

უბნების შეთანხმებულმა მუშაობამ დიდად განაპირობა მაღაროს კარგი მაჩვენებლები.

კალინინელები მიმდინარე წლის პირველი თანვრიდან მეურნეობრიობის ახალ სისტემაზე და თვითფინანსებზეა გადავიდნენ. ამ ღონისძიებამ საგრძნობლად გაზარდა თითოეული მაღაროელის დაინტერესება, იმატა შრომის საყოფიერებამ, შესაბამისად გაიზარდა ხელფასი და შემცირდა მატერიალური რესურსების ხარჯი.

გასულ ოთხ თვეში ამ შრომის ნაყოფიერება ერთ მანეთ სასაკინლო პროდუქციაზე 15, ხოლო ხელფასი 5,8 პროცენტით გაიზარდა.

მაღაროელთა შრომის ტემპი ძლიერდება. მათი მიზანია პარტიულ კონფერენციას ღირსეული შრომითი ნობათით შეხვდნენ.

▼ ▼

ფოთლის კრეფენ ნიგზიანელები

ლანჩხუთელი მეჩაიეები მომზადებული შეხვდნენ სეზონს. მოწეწილვე კოლმეურნეობებსა და მეურნეობებში დღითიდღე მატულობს კრეფის ტემპი. ჩაის ფოთლის კრეფის სეზონი ნიგზიანის კოლმეურნეობის მეჩაიეებმა გახსნეს. ისინი პირველები შეუდგნენ კრეფას.

— მართალია, სეზონი გვიან დავიწყეთ ბუნების ჭირვეულობის გამო, — გვეუბნება ნიგზიანელთა თავკაცი ზვიად აფხაზავა, მაგრამ პლანტაციები საგანგებოდ გვაქვს დამუშავებული, ფოთლი მაინც უხვად შემოდის, მაის-ივნისში მოვკრეფთ სულ ცოტა 440 ტონა ნედლეულს, სეზონში კი 1100 ტონას.

ნიგზიანელები ენერგიულად შრომობენ ჩაის პლანტაციებში, მოახლოებულ საკავშირო კონფერენციის შრომითს ვახტენ ჯერჯერობით პირველობას ამ თმობენ პატკუ აფხაზავა, ლამარა ტუღუში და სხვები, რომლებიც ყოველდღიურად 60, 70 კილოგრამ მაღალხარისხოვან ფოთოლს კრეფენ.

ჩაის ფოთლის კრეფა სწრაფი ტემპით მიმდინარეობს ავრეთვე აკანის, ზამბოის, აკეთის და ლეხის კოლმეურნეობებში. ლანჩხუთელები ყოველდღიურად 100-150 ტონაზე მეტ ჩაის ნედლეულს ახარებენ წარმოებას, სეზონში კი 18-800 ტონაზე მეტს დაამზადებენ.

▼ ▼

საკავშირო დროშა ორგჯოსნელებს

მეშარანთბრიობის ახალი ფორმების დანერგვის პირობებში ლენინგორის რაიონის ორგსონის საბჭოთა მეურნეობის მშრომელებმა რესპუბლიკის საზოგადოებრივ მეურნეობათა შორის ფართოდ გაჯალილ სოციალისტურ შეჯიბრებაში შეძლეს წარმატებით გაეკაფდებინათ სასოფლო-სამეურნეო კულტურების წარმოებისა და დამზადების გეგმები. აკ საშუალოდ ჰექტარზე გეგმით გათვალისწინებული 19,8 ცენტნერის ნაცვლად 40 ცენტნერი სიმშრომდგომო კულტურების მოსავალი მოიწეწა. სახელმწიფოსათვის მატერიალურად სასარგებლოდ მიყიდეთ საბჭოთა მეურნეობამ 98 ათასი მანეთის მოგება მიიღო. წარმატებენი მოპოვებული მეცხოველეობაშიც. გეგმის გადამეტებით სახელმწიფოს მიეყიდა ათობით ტონა რძე და ხორცი.

ორგჯოსნელმა 1987 წელს მიღწეული წარმატებებისათვის დაჯილდოვდნენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, საბჭოთა კავშირის მინისტრთა საბჭოს, საკავშირო პროფესაბჭოს და საკავშირო ლკკ ცენტრალური კომიტეტის გარდამავალი წითელი დროშით, რომელიც მეურნეობის ხელმძღვანელობას გადასცა პარტიის სობრიო ოსეთის საქალაქო კომიტეტის პირველმა მდივანმა ა. ჩეხოევმა.

ორგსონელმა მშრომელებმა, რომლებიც საკონფერენციო შრომის ვახტეზე დგანან, დროშის გადაცემისას პირობა დადეს, რომ მეთორმეტე ხუთწლედის მესამე წელს კიდევ უფრო გაზრდიან სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის მოსავლიანობას და ყოველ ოთხეს იმხარეს იმისათვის, რომ გარდამავალი წითელი დროშა კვლავაც მოიპოვონ.

სამეშრნეო ანგარიშის სიკეთე

რესპუბლიკის მანქანათსაშენებელი და ძმიმე მრეწველობის თერომეტი საწარმო სახაზოდ არის მიჩნეული შიდახარჯოო სამეურნეო ანგარიშის დანერგვის საკითხებში. ერთი მათგანია სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანება „ანალიზელსწყო“.

როგორ გავზარდოთ ახალი ეკონომიკური მექანიზმის უმნიშვნელოვანესი ბერკეტის მოქმედების ეფექტიანობა, როგორ დავჩქაროთ მისი საყოველთაო და ფართო დანერგვა? ამ კითხვებზე იმსჯელა სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანება „ანალიზელსწყოს“ ქარხანა „თბილისელსაწყოში“ გაჯარუოლმა თათბერ-სემინარმა, რომელშიც მონაწილეობდნენ საქართველოს კომპარტიის საქალაქო და რაიონული კომიტეტების მდივნები, სალალო კომიტეტების გაზეთოფილებათა გამგეები, მთელი რიგ სამინისტროთა და საწარმოო-ორგანიზაციათა ხელმძღვანელები.

რესპუბლიკაში უკვე შეძენილია სამეურნეო ანგარიშის პირობებში მუშაობის ერთგვარი გამოცდილება. მაგალითად, „ანალიზელსაწყოში“ ფუქენტანად მოქმედებს ბაკოცის სამეურნეო ანგარიში, როდესაც ორგანიზაციული სტრუქტურის ყოველ რგოლში გათვალისწინებულია შესაბამისი უფლება-მოვალეობანი. შემდგომი რგოლის წინაშე, განსაზღვრულია საკერო შეფასებითი მაჩვენებლები და ნორმატივები, რომლებიც ამა თუ იმ ფუნქციის სახსრების ოპტიმალურ ხარჯვას არეგულირებენ.

მაგრამ ამ საქმეშიც მრავლად არის ნაკლოვანებანი. ჯერ კიდევ მოლაპარაკებენ ფორმალურ ფორმალიზმზე, ვერ დაუძლეიეთ ქაღალდის ნიადაგი. სამეურნეო ანგარიშის არსი, მისი უპირატესობანი ყველა ბრიგადამ, შრომითი კოლექტივის ყოველმა წევრმა როდი იცის. ამიტომ, აღინიშნა თათბერ-სემინარზე, ეს საწარმოში საბაზოება არაა, მაგრამ სანამუშოება — ჯერ კიდევ ვერა. მათ, ისევე როგორც რესპუბლიკის მანქანათსაშენებელი და მძიმე ინდუსტრიის ბევრ კოლმეურნეს, მართები ყოველდღიური, საღამდაღამო მუშაობა ზოგადი ეკონომიკური მაჩვენებლების ვასაუწყებლებენ.

თათბერ-სემინარის მუშაობის შედეგები შეაჯამა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეორე მდივანმა ბ. ვ. ნიკოლსკიმ.

ბოლო ზარი

რესპუბლიკის ზოგადსაგანმათლებელო სკოლებში აწყრილადა ბოლო ზარი, რომელმაც გუშინდელ ყმაწვილებს, აწ უკვე ქალიშვილებსა და ჭაბუკებს დამოუკიდებელი ცხოვრების გზაზე გისვლა ამცნო. მართალია წინ გამოკიდებია, მაგრამ ბოლო ზარი მაინც სასწავლო წლის დასასრულს ნიშნავს. იგი მარად ტაბლოსსადარნარი მოწაფეების წლების ერთგვარი აკორდია.

გაუბუნარი და წარეშლელია სკოლის შთაბეჭდილებანი, დაუვიწყარია საყვარელი მასწავლებელი. სკოლაში ქალიშვილებმა და ჭაბუკებმა მეცნიერებათა საფუძვლების გარდა ისწავლეს ადამიანის სიყვარული.

თანდათან ჩაქარება ბოლო ზარით გამოწვეული ღელვა, ყურსდამთავრებულები გამოსაშვები გამოცდებისთვის ემზადებიან, ეს იქნება პირველი სერიოზული გამოცდა ახალგაზრდების ცხოვრებაში. ასაღები დაიჩა სკოლის ეკანასკნელი სიმაღლე. გუშინდელმა მოსწავლეებმა უნდა დამტკიცონ თავიანთი სულიერი, მოქალქეობრივი სიმწიფის უფლება.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲘᲡ: თბილისის ქ. დ. უზნაძის სახელობის № 1 ექსპერიმენტული სკოლის X² კლასის მოსწავლეები ბოლო ზარის შემდეგ კლასის დამრიგებელთან რ. ჭირაკაძესთან ერთად.

ბ. ᲗᲐᲥᲐᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡ („კომუნისტი“) ფოტო.

ᲠᲔᲕᲝᲚᲣᲪᲘᲣᲠ ᲒᲐᲠᲓᲐᲥᲛᲜᲐᲗᲐ ᲒᲐᲛᲠᲯᲕᲔᲑᲘᲡ ᲙᲣᲠᲡᲘᲗ

სსრ კავშირის მეთერთმეტე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს მეცხრე სესია

XIX საკავშირო პარტიული კონფერენციის წინ სულ უფრო თვალსაზრისოდ ჩანს ქვეყნის ცხოვრებაში მიმდინარე მასშტაბური ცვლილებები. ძალას იკრებს რადიკალური ეკონომიკური რეფორმა. ახალ პოზიციებს იპყრობს დემოკრატიზაცია და საჯაროობა. ვითარდება კოოპერაციული მოძრაობა, რომელიც გარდაქმნის ქმედითი დამჭერებელი ხდება. შეუსაბამოს კოოპერაციის შესახებ ქანონის პროექტის თაობაზე როვნოს ოლქის ბლიზნოვის რაიონის კოლმეურნეობა „40-რიჩია ოთტენის“ მშრომელთა აზრი. იგი სესიის ტრიბუნიდან გამოთქვა კოლმეურნეობის თავმჯდომარემ დეპუტატმა ჯ. ი. შეგედამ.

ამ ბოლო წლებში სოფლად არსებითი ცვლილებანი მოხდა, მაგრამ, მიიჩნია დეპუტატს, ძირეული გარდატეხა არ დამდგარა. ამის, თქვა მან, ვხედავთ ჩვენს, ამას ხედავენ მოქალაქეებიც საურსათო მაღაზიების დახლების მიხედვით. ჩემი აზრით, არსებული ჩამორჩენის აღმოფხვრაში კოოპერაციის შესახებ ქანონმა თავისი როლი უნდა შეასრულოს. ზრნად კოოპერაციას შემოქმედებითი ორგანიზმის განვითარებას აფერხებს წერილმანი რეგლამენტაცია. უფრო მეტად უნდა ვენდოთ კოლეკტივს საქმეში, არ შევბღალოთ მისი უფლებანი, განვაკითაროთ მისი ინიციატივა.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲘᲡ: დეპუტატები საქართველოს სს რესპუბლიკისაგან სხდომათა დარბაზში.
საკბდს-საქინფორმის ტელეფოტო.

ქარგები. ადგილებზე ცალკეული მეცლოსებმის ოპერატიული გამოსწორება გაცილებით ადვილია, ვიდრე მთელი ქვეყნის მასშტაბით დაშვებული შეცდომის გამოსწორება, თქვა დეპუტატმა.

შეესაბამება გარდაქმნის სულისკვეთებას — ასეთია სსრ კავშირში კოოპერაციის შესახებ ქანონის პროექტის თაობაზე როვნოს ოლქის ბლიზნოვის რაიონის კოლმეურნეობა „40-რიჩია ოთტენის“ მშრომელთა აზრი. იგი სესიის ტრიბუნიდან გამოთქვა კოლმეურნეობის თავმჯდომარემ დეპუტატმა ჯ. ი. შეგედამ.

ამ ბოლო წლებში სოფლად არსებითი ცვლილებანი მოხდა, მაგრამ, მიიჩნია დეპუტატს, ძირეული გარდატეხა არ დამდგარა. ამის, თქვა მან, ვხედავთ ჩვენს, ამას ხედავენ მოქალაქეებიც საურსათო მაღაზიების დახლების მიხედვით. ჩემი აზრით, არსებული ჩამორჩენის აღმოფხვრაში კოოპერაციის შესახებ ქანონმა თავისი როლი უნდა შეასრულოს. ზრნად კოოპერაციას შემოქმედებითი ორგანიზმის განვითარებას აფერხებს წერილმანი რეგლამენტაცია. უფრო მეტად უნდა ვენდოთ კოლეკტივს საქმეში, არ შევბღალოთ მისი უფლებანი, განვაკითაროთ მისი ინიციატივა.

ბლებისა და რეზერვების კოოპერაციული მოძრაობის განვითარებისათვის. უმნიშვნელო რჩება საქონელსა და მომსახურებაზე მოსახლეობის ზარდ მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილების წილიც. გამოსვლაში უკმაყოფილება გამოთქვა საკავშირო დაქვემდებარების საწარმოთა საქმიანობის გამო, რომელთა შესაძლებლობანი ამ საქმეში ფრიად ხელსაყრელია.

ქანონის პროექტის საყოველთაო-სახალხო განხილვამ ფართო და ცოცხალი ინტერესი გამოიწვია რესპუბლიკაში, თქვა ტაჯიკეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეორე მდივანმა დეპუტატმა პ. კ. ლუჩინსკემ. შარშანდელი წლის დამლევს რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა ჩამოაყალიბა დეპუტატთა და ამტრეისტთა ორი ათასზე მეტი სამუშაო ჯგუფი. ისინი იკვლევენ მეტ წილ სოფლებში, მოიარეს თითქმის ყოველი სახლი. შემოვლის მიზანი იყო გასცნობოდნენ საკარმიდამო ნაკვეთების გამოყენების პრაქტიკას, გამოეკლინთ ოჯახური და საარნეო ოჯახის ეკონომიკის შემოქმედებითი ორგანიზმის ფორმები, ეძიებინა ინიციატივები, კოოპერატივების შექმნის შესაძლებლობანი. ამ შუამობის შედეგებზე შეიძლება ამგვარი ციფრებით ვიმსჯელოთ: თავდაპირველად ნავარაუდევი იყო სადემოკრატიზმის მნიშვნელოვნად მეტ ელემენტებს შეიცავენ, ყიდრე საბჭოთა მეურნეობები. მაგრამ საბჭოთა მეურნეობების გადაყვანა კოლმეურნეობებად და პირიქით ჯერჯერობით მეტისმეტად ცენტრალიზებულია.

ციფრებთა და ფაქტებით ორატორმა ცხადყო სამეურნეო-ანგარიშიანი ოჯახის სხვადასხვა ფორმის ეფექტიანობა, რომლებიც რესპუბლიკაში ინერგება. უწინარესად უარი უნდა ვთქვათ, მოუწოდა დეპუტატმა, სოფლის მეურნეობის ადმინისტრაციულ-მბრძანებლურ ხელმძღვანელობაზე. რესპუბლიკაში ენერგიული ღონისძიებანი ხორციელდება მბრძანებლური მეთოდის აღმოფხვრისათვის, გარდაქმნის გზაზე ყოველი ახალი ნაბიჯი უკეღესგან სრული უკუგებით მუშაობს მოითხოვს.

კოოპერატივების დახმარება განსაკუთრებით სპირდებათ ცალკეულ სასოფლო რაიონებს. ამას მიაყარო ყურადღება ყირგიზეთის კომპარტიის ათ-ბაშინსკის რაიკომის მდივანმა დეპუტატმა ს. კ-ბაევმ. მაგრამ, სამწუხაროდ, მოთხოვნილებანი, რომელთა დაკმაყოფილებით უწინარეს ყოვლისა დაინტერესებული არიან დაშორებული რაიონების ერთ ყველაზე რთულ ამოცანას, თქვა ახერბაიჯანის სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტმა, დეპუტატმა ე. ი. სალიევმა.

ორატორმა აღნიშნა, რომ კანონის ცალკეული დებულებების დეტალური გაცნობა მოუმზობს, რომ ეს დოკუმენტი მოკლებული არ არის ნაკლოვანებებსა და უზუსტობებს. გამაკეთებელი ყურადღება უნდა დაეთმოს იმას, რომ მკაცრი ადმინისტრაციულ -სადირექტიერო დგალებანი, მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების ცენტრალიზებული სისტემა, საწარმოთა და ორგანიზაციათა საქმიანობის მკაცრი რეგლამენტაცია შეიძლება სერიოზულ დაბრკოლებად იქცეს. შემდეგ აკადემიის პრეზიდენტი შეეხო საბეჭნიერო საფეროში კოოპერაციული მოძრაობის დანერგვის პრობლემას.

სესიაზე ჩამოსული წინ ჩვენ დიდი და სერიოზული სჯა-ბაასი გვქონდა გამომგონებლებთან, საწარმოო-ტექნიკურ ასოციაციურ ფორმის ასსარგებლოდ. მეშოთუბასა და წუხელს იწვევს ის, რომ ჯერჯერობით ყველა მოკავშირე რესპუბლიკაში ეარ დაუმტკიცებიათ 2000 წელისათვის ცალკე ბინით ან ინდივიდუალური სახლით თითოეული ოჯახის უზრუნველყოფის კონკრეტული პროგრამები.

ახლახან მიღებულმა გადაწყვეტილებებმა, რომელთა მიზანია ინდივიდუალური საბინაო მშენებლობის განვითარება, ყველგან გამოიწვია მოსახლეობის დიდი ინტერესი საკუთარი სოციალური სახლის აშენების შესაძლებლობისადმი. სსრ კავშირის სახელმძღვანელობა, სსრ კავშირის სახელმწიფო, მოკავშირე რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოებმა უნდა დაიჩქარონ სპეციალიზებული სამშენებელო ორგანიზაციების შექმნა მოსახლეობის შენებლობისა. შეკვეთებით სახლების მშენებლობა, ინდივიდუალური ორგანიზება კი ყველაზე ხელმისაწვდომია. ეს ფორმა ეფექტიანია ეკონომიკურ-ფინანსურ თვალსაზრისით. ეროვნებათა საბჭოს ხსდომა დახურულად ცხადდება.

კავშირის საბჭოსა და ᲔᲠᲝᲕᲜᲔᲑᲐᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲒᲐᲔᲠᲗᲘᲐᲜᲔᲑᲣᲚᲘ ᲡᲮᲓᲝᲛᲐ

15 საათზე კრემლის დიდ სასახლეში დაიწყო კავშირის საბჭოსა და ეროვნებათა საბჭოს მეორე გაერთიანებული სხდომა.

დეპუტატები და სტუმრები ტაშით შეხვდნენ ამხანაგებს მ. ს. გორბაჩოვს, ა. ა. გრომეიკოს, ვ. ი. ვოროტნიკოვს, ლ. ნ. ზაიკოვს, ა. ნ. იაკოვლევს, ი. კ. ლიგაჩოვს, ვ. ვ. ნიკონოვს, ნ. ი. რიჟკოვს, ნ. ნ. სლიუნკოვს, მ. ს. სოლომენცევს, ე. ა. შევარდნაძეს, ვ. ვ. შჩერბიცკის, ვ. მ. ჩებრიკოვს, ა. ნ. დემიჩევს, ვ. ი.

სკკპ XXVII ყრილობის გადაწყვეტილებათა მიხედვით საბინაო და კულტურულ-საყოფაცხოვრებო მშენებლობის პროგრამის შესრულების უზრუნველყოფისათვის საბჭოთა და სამეურნეო ორგანოების მუშაობა

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილის, სსრ კავშირის სახელმწიფოს თავმჯდომარის, დეპუტატ ი. ვ. ბაფალინის მოხსენება

ზრუნვა ადამიანისათვის, მისი კეთილდღეობის გაუმჯობესების, პიროვნების ყოველმხრივი განვითარების პირობების შექმნისათვის პარტიის იმ კურსის უმაღლესი აზრი და საფუძველია, რომლის მიზანია საზოგადოების ცხოვრების ყველა მხარის გარდაქმნა, თქვა მან. ამავე დროს ეს ადამიანთა შრომითი და საზოგადოებრივ-პოლიტიკური აქტიურობის ზრდის მძლავრი საშუალებაცაა.

ძლიერ სოციალურ პოლიტიკას მრომელები მრავალი თვალსაზრისით მოხერხებულ სახლებსა და ბინებში ახალმოსახლეობის, სიბავშვო ბადების პრობლემის გადაჭრის, დასვენების მრავალფეროვანი მოწყობისა და ჯანმრთელობის გაკაჟების შესაძლებლობათა გაფართოების მიხედვით აღიქვამენ. ამ სფეროში უმნიშვნელოვანესი მიზნობრივი მიმართულებანი, და უწინარეს ყოვლისა ის ამოცანა, რომ 2000 წლისათვის უზრუნველყოთ თითოეული საბჭოთა ოჯახი ცალკე ბინით ან სახლით, განსაზღვრა პარტიის XXVII ყრილობამ. სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და მთავრობის გადაწყვეტილებით ჩამოყალიბდა დასახული ამოცანების შესრულების ძირითადი დებულებები და კონკრეტული ღონისძიებანი.

გაიმალა მუშაობა მათი რეალიზაციისათვის. XIX საკავშირო პარტიული კონფერენციის წინ სახანო და კულტურულ-საყოფაცხოვრებო შენებლობის პრობლემების განხილვა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს სესიაზე შესაძლებლობას მოგვცემს მთელ მიმდინარე მუშაობას ახალი იმპულსი მივანიჭოთ და ნამდვილად საყოველთაო-სახალხო გავხადოთ.

საბჭოთა ხელისუფლების წლების მანძილზე სახანო შენებლობის ვრცელი პროგრამა განხორციელდა. ახლა ქვეყნის სახანო ფონდი 4,3 მილიარდ კვადრატულ მეტრს შეადგენს.

სახანო შენებლობა სწრაფი ტემპით წარმოებდა ორმოცდაათიანი წლების მეორე ნახევარში და სამოციან წლებში. ამ პერიოდში ჩვენს ქვეყანას წამყვანი პოზიციები ეკავა მსოფლიოში ერთსულ მოსახლეზე ბინების შენებლობის ზაზით.

მაგრამ სამოცდაათიანი წლებისა და ოთხმოციანი წლების დამდეგისათვის დამახასიათებელია უძრაობის მოვლენებმა მთლიანად იჩინა თავი სახანო შენებლობაშიც. სოციალური სფეროს განვითარებისათვის სახსრები ნარჩენებითი პრინციპით გამოიყოფოდა. ამის შედეგად საცხოვრებელი სახლების საერთო ფართობის საექსპლოატაციოდ გადაცემა პრაქტიკულად ერთ დონეზე იყო ოთხი ხუთწლედის განმავლობაში, ხოლო ათას კაცზე ბინების გადაცემა არსებითად შემცირდა: 1960 წლის 12 პროცენტიდან 1985 წელს — 7 პროცენტამდე.

ამკამად ქალაქებში მოსახლეობის დაახლოებით 15 პროცენტი კომუნალურ ბინებში ცხოვრობს. ქალაქების დაახლოებით 10 პროცენტსა და სოფლების ორ მესამედზე მეტ საცხოვრებელ სახლებს არა აქვს საჭირო კომუნალური მოხერხებული პირობები, 60 მილიონი კვადრატული მეტრი საცხოვრებელი ფართობი კი მოძველებულია.

ამის გამო, რომ გვაკლია ოჯახები, მოსწავლეთა თითქმის მეოთხედი მეორე და მესამე ცვლაშიც კი მეცადინეობს, საბავშვო სკოლამდელი დაწესებულებებით უზრუნველყოფილია ბავშვთა 60 პროცენტი. კლუბების დაახლოებით მესამედი მოუმარჯვებელ შენობებშია. სეროიზულად ჩამორჩენილია საზოგადოებრივი აკვანისა და საყოფაცხოვრებო მომსახურების საწარმოთა უზრუნველყოფა.

შეიქმნა დიდი არათანაბარზომიერება ბინით უზრუნველყოფისა და ქვეყნის რეგიონების მიხედვით საზოგადოებრივი მომსახურების დონეშიც.

ეს ეხება როგორც ცალკეულ რესპუბლიკებს, ისე რუსეთის ფედერაციის მხარეებსა და ოლქებსაც.

ქალაქებისა და სოფლების არაკომპლექსური განაშენიანების შედეგად უკანასკნელ ხუთწლედებში შენელდა ბევრი მნიშვნელოვანი სოციალური ამოცანის გადაწყვეტა, რომლებიც დაკავშირებულია ყმაწვილი თაობის აღზრდასთან, ჯანმრთელობის გაკაჟებასთან, მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურებასთან, მისი დასვენების ორგანიზაციასთან. საჭიროა კომუნალური მეურნეობის მდგომარეობის გაუმჯობესების სეროიზული ღონისძიებანი.

ბევრი ქალაქისა და სასოფლო დასახლებული პუნქტის განაშენიანება უსახური და ეროფეროვანია. ზშრად საცხოვრებელი სახლებისა და საზოგადოებრივი შენობების არქიტექტურული სახე და დაგეგმარება არ ითვალისწინებს შენებლობის რაიონების დემოგრაფიულ, ეროვნულ-ყოფითს თავისებურებებსა და ბუნებრივ-კლიმატურ პირობებს. ზშირად კვლავ მდარეა სამოქალაქო შენებლობის ხარისხი, აღნიშნა მოხსენებელმა.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის აპრილის პლენუმის შემდეგ პარტიამ განსაზღვრა სოციალური სფეროს მატერიალური ბაზის დაჩქარებული განვითარების კურსი. სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების ძირითადი მიმართულებებით მეთორმეტე ხუთწლედში გათვალისწინებული იყო საექსპლოატაციოდ გადგვეცა 565-570 მილიონი კვადრატული მეტრი საერთო ფართობი საცხოვრებელი სახლება.

მაგრამ, გაითვალისწინეს რა სახანო პრობლემის სიმწვავე და ცალკე ბინით ან სახლით თითოეული ოჯახის 2000 წლისათვის უეთოდ უზრუნველყოფის მიზნით, სკკპ ცენტრალურმა კომიტეტმა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ 1987 წლის აპრილში მიიღეს გადაწყვეტილება მიმდინარე ხუთწლედში აშენდეს სულ ცოტა 630 მილიონი კვადრატული მეტრი საცხოვრებელი სახლები.

დასახულია ხუთწლედის დავალებებთან შედარებით გაიზარდოს სკოლების, საავადმყოფოების, პოლიკლინიკების, კლუბების, კულტურის სახლების, კინოთეატრების შენებლობა, აგრეთვე. მოაახლოონ მათი საექსპლოატაციოდ გადაცემის ვადები.

ამ მიზნით მიღებულია გადაწყვეტილება 1988-1990 წლებში საცხოვრებელი სახლებისა და სოციალურ-კულტურული სფეროს სხვა ობიექტების შენებლობის დამატებით მოხმარდეს საწარმო დანიშნულების ობიექტების შენებლობისათვის განკუთვნილ კაპიტალურ დაბანდებათა სულ ცოტა 10 პროცენტი.

განსაზღვრულია კომუნალური მეურნეობის განვითარების, ქალაქებისა და სოფლების სანიენერო მოწყობის გაუმჯობესების, წყალდა თბომომარაგების, კანალიზაციის სისტემების რეკონსტრუქციისა და გაფართოების, მათი მუშაობის სიმდგრეობის ზრდის ღონისძიებანი. დაგეგმილია საექსპლოატაციოდ გადასცენ მყარი საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გადასამუშავებელი და დასაწვავი ქარხნები. დასახულია განვითარდეს საქალაქო ტრანსპორტის ქსელი, აშენდეს მეტროპოლიტენის ახალი ხაზები.

გათვალისწინებულია დაჩქარებული ტემპით წარიმართოს სოფლად სახანო შენებლობა და სოციალურ-კულტურული სფეროს განვითარებისათვის ნარჩენებითი პრინციპით გამოიყოფოდა. ამის შედეგად საცხოვრებელი სახლების საერთო ფართობის საექსპლოატაციოდ გადაცემა პრაქტიკულად ერთ დონეზე იყო ოთხი ხუთწლედის განმავლობაში, ხოლო ათას კაცზე ბინების გადაცემა არსებითად შემცირდა: 1960 წლის 12 პროცენტიდან 1985 წელს — 7 პროცენტამდე.

ამკამად ქალაქებში მოსახლეობის დაახლოებით 15 პროცენტი კომუნალურ ბინებში ცხოვრობს. ქალაქების დაახლოებით 10 პროცენტსა და სოფლების ორ მესამედზე მეტ საცხოვრებელ სახლებს არა აქვს საჭირო კომუნალური მოხერხებული პირობები, 60 მილიონი კვადრატული მეტრი საცხოვრებელი ფართობი კი მოძველებულია.

ამის გამო, რომ გვაკლია ოჯახები, მოსწავლეთა თითქმის მეოთხედი მეორე და მესამე ცვლაშიც კი მეცადინეობს, საბავშვო სკოლამდელი დაწესებულებებით უზრუნველყოფილია ბავშვთა 60 პროცენტი. კლუბების დაახლოებით მესამედი მოუმარჯვებელ შენობებშია. სეროიზულად ჩამორჩენილია საზოგადოებრივი აკვანისა და საყოფაცხოვრებო მომსახურების საწარმოთა უზრუნველყოფა.

ამ ეტაპზე ასეთი მასშტაბები უნდა გაუთანაფარ ორიენტირად მშენებლობის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განვითარებას, თქვა მომხსენებელმა. სახანო მშენებლობის დასახული გეგმების განსახორციელებად ყველა რესუბლიკამ, მხარესა და ოლქში უნდა დამტკიცდეს მიზნობრივი პროგრამები, ხოლო რესპუბლიკათა უმაღლესი საბჭოების პრეზიდიუმებმა თავიანთი კონტროლი დაიდგინონ ამ პროგრამების რეალიზაციას.

შემდეგ მომხსენებელმა აღნიშნა, რომ მეთერთმეტე ხუთწლედის უკანასკნელ წელთან შედარებით 1987 წელს ამენდა მატი: ბინები — 14 პროცენტით, სკოლები — 27, სკოლამდელი დაწესებულებები — 16, პოლიკლინიკები — 33, საავადმყოფოები — 17 პროცენტით, პროფტექნიკუმებები და კლუბები — 1,7-ჯერ მეტი. საცხოვრებელი სახლების, სკოლამდელი დაწესებულებების, სკოლების, პროფტექნიკური სასწავლებლების, საავადმყოფოებისა და პოლიკლინიკების შენებლობის ორი წლის დავალებანი შესრულდა უკრაინაში, ბელორუსიაში, ლატვიაში, ესტონეთში, ლატვიასა და ყირგიზეთში.

ეს პოზიტიური ძვრები მოხდა ცენტრალური, რესპუბლიკური, ადგილობრივი პარტიული, საბჭოთა და სამეურნეო ორგანოების, შრომითი კოლექტივების იმ ღონისძიებების მეოხებით, რომლებიც განხორციელდა სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოების მოცულობათა არსებითი ზრდისათვის, საშენ მასალათა წარმოების მატებისთვის.

ამასთანავე იმის გამო, რომ ამ საკითხებს საკმარის ყურადღებას არ უთმობენ ადგილობრივი საბჭოთა და სამეურნეო ორგანოები, მთელ რიგ მოკავშირე რესპუბლიკებში, რუსეთის ფედერაციის მხარეებსა და ოლქებში საცხოვრებელი სახლებისა და სოციალური სფეროს სხვა ობიექტების შენებლობის დავალებანი დამაკმაყოფილებლად არ სრულდება. დამაკმაყოფილებლად არ წარიმართა საცხოვრებელი სახლებისა და სოციალური სფეროს ობიექტების შენებლობა საქართველოში, სომხეთში, ტაჯიკეთსა და მოლდავეთში. წელს ამ რესპუბლიკებში სიტუაცია რამდენადმე გაუმჯობესდა. მაგრამ ჯერჯერობით ადრეა ლაპარაკი მნიშვნელოვან გარღვევაზე.

ეროვნულ სოციალური სფეროს ობიექტების შენებლობისათვის საწარმოო შენებლობის 10 პროცენტით შემცირების ბარიერ დამატებითი კაპიტალური დაბანდების გამოყოფა. მთელი რიგი სამინისტროები კი საწარმოო ობიექტების შენებლობისას კვლავ ხელმძღვანელობენ ამწუთიერი ინტერესებით და ცდილობენ საცხოვრებელ სახლებზე, სოციალურ-კულტურულ დანიშნულების ობიექტებზე გასწონონ ეკონომია.

შემდეგ მოხსენებაში დაწვრილებით იყო გაანალიზებული განაშენიანების კომპლექსურობის გაზრდის გზები. ამასთან დაკავშირებით განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს ერთიანი შეჯამების სამსახურების კარგი ორგანიზაცია.

მოხსენებაში დიდი ყურადღება დაეთმო მშენებელთა შრომის ორგანიზაციის პრობლემებს. გამოცდილება გვიჩვენებს — იქ, სადაც სერიოზულად მოჰკიდეს ხელი კოლექტიურ იჯარას, გადადიან სამეურნეო ანგარიშის მეორე მოდელზე, აცნობენ მის პრინციპებს შრომითი კოლექტივების პირველადს უჯრედებს, მკვეთრად იზრდება საცხოვრებელი სახლებისა და სოციალური სფეროს ობიექტების ამოქმედება, ეკონომიის ხარჯზე პოულობენ დამატებით მატერიალურ რესურსებს. მაგრამ ჯერჯერობით მეურნეობრიობის ახალი მეთოდების შესაძლებლობებს აშკარად საკმარისად ვერ იყენებენ მშენებლები.

საწარმოო შედეგები პირდაპირ არის დამოკიდებული მშენებლთა შრომაზე და საყოფაცხოვრებო პირობებზე, მათს კვალიფიკაციაზე, იმაზე, თუ როგორ არიან უზრუნველყოფილი საცხოვრებელი სახლით და სოციალური დანიშნულების ობიექტებით. ჯერჯერობით კი მრავალი ადადუჭრელი პრობლემაა. სამშენებელო ორგანიზაციებმა ჯკვეთრად უნდა გააკეტიონონ მუშაობა კოლექტივების სოციალური - განვითარებისათვის. მათ ქმედითად უნდა დაეხმარონ ადგილობრივი საბჭოთა და პარტიული ორგანები.

სახანო პრობლემის ადაჭარა დიდი ხნის მანძილზე ძირითადად საბჭოთა სახსრების ხარჯზე ხორციელდებოდა. ამავე დროს საჭიროა ყურადღება არ ეთმობოდა ინდივიდუალური და კოოპერაციული სახანო შენებლობის განვითარების.

ამავე დროს, ხაზგასმით აღნიშნა შემდეგ მომხსენებელმა, ინდივიდუალური და კოოპერაციული სახანო შენებლობის გაფართოება სახანო პრობლემის გადაწყვეტის ერთ-ერთი საკვანძო მიმართულებაა. იგი დაწვრილებით შეეხო ინდივიდუალური სახანო შენებლობის განვითარების ზეგზს, და ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ინდივიდუალური სახანო შენებლობის განვითარების შესახებ პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და მთავრობის მიერ ამა წინად მიღებული დადგენილება არა მარტო ხსნის დაუსაბუთებელ შეზღუდვებს, არამედ ითვალისწინებს ინდივიდუალური ბინების შენებლობისათვის ყოველმხრივ ხელშეკეთრს. ყველაფერი უნდა ვიღონოთ სიჩქარეზე, რომ ხუთწლედის დამლეგამდე სულ ცოტა ორჯერ გავზარდოთ ინდივიდუალური სახანო შენებლობის მოცულობა.

დიდ და საშუალო ქალაქებში ბინის რიტმულობასთან მშენებლობის შეწონასწორების დიდმნიშვნელოვანი სამუშაოა საბითუმო ვაჭრობის განვითარება.

ქვეყანაში მიმდინარე გარდაქმნა ითვალისწინებს, რომ გაიზარდოს მოკავშირე რესუბლიკების მნიშვნელობა საბჭოებისა და სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოების, როლი შესაბამის ტერიტორიაზე ყველა სოციალურ-კულტურული მშენებლობის ხელმძღვანელობაში. ახლა ადგილებზე იქმნება დაფინანსების ყველა წყაროს ხარჯზე და უწყებრივი დაკვეთმფლობარების მიუხედავად სახანო და სოციალური დანიშნულების ობიექტების შენებლობის გეგმები.

უკვე ორი წელია ხორციელდება ადგილობრივი ორგანოების უფლებებისა და დამოუკიდებლობის რეალური გაფართოების ეს მნიშვნელოვანი ღონისძიებანი და ამასთან იზრდება სოციალური განვითარებისთვის მათი პასუხისმგებლობა. მაგრამ ყველგან როდი მოხერხდა ამ ღონისძიებათა სრული რეალიზაცია. მთავარი წინააღმდეგობა ის არის, რომ არასაწარმო მშენებლობის დაფინანსებისა და სამშენებლო ორგანიზაციების სამძლავრეთა შესაძლებლობანი მთელ რიგ რეგიონებში მეტის გაკეთების საშუალებას იძლევა, ვიდრე ხუთწლიანი გეგმით არის გათვალისწინებული, მაგრამ საქმეს აქ მატერიალური რესურსები აფერხებს.

როგორც ჩანს მიზანშეწონილია, 1989 წლის გეგმის შედგენისთანავე საშუალება მივცეთ რესუბლიკებს შეიმუშაონ სახანო შენებლობის პროგრამები, რომლებიც აღიმატება ხუთწლიან დავალებებს, იმ პირობით, რომ მატერიალურ რესურსებზე დამატებითი მოთხოვნილება დაიფარება ადგილობრივი წყაროებისა და პირდაპირი კავშირურთიერობებს ხარჯზე. რა პოზიციიდანაც უნდა განვიხილოთ დღეს სახანო და სოციალური შენებლობის პრობლემა, მთავარია მისი მატერიალური ბაზის განმტკიცება, — თქვა მომხსენებელმა.

სახანო და კულტურულ-საყოფაცხოვრებო შენებლობის მოცულობის გაზრდასთან ერთად უნდა შეიცვალოთ ჩვენი ქალაქებისა და სოფლების არქიტექტურული იერი, ნუდარ აღემართავთ უსახურ და ეროფეროვან შენობებს, მკვეთრად გავაუჯობესოთ შენებლობის ხარისხი. მასობრივი შენებლობის ობიექტების არქიტექტურამ უნდა შეიძინოს ხალხური ხუროთმოძღვრებისა და დეკორატიული ხელოვნების ეროვნულ და რეგიონალურ ტრადიციებთან დაკავშირებული ინდივიდუალური ნიშნები. ქალაქშენებლობის კომპლექსების დამპროექტება, განსაკუთრებით იმ რაიონში, რომელშმეც არის ისტორიული და არქიტექტურული ძეგლები, უნდა წარმოებდეს საკონკურსო საფუძველზე და საზოგადოებრიობის სამსჯავროზე გამოგვქონდეს.

დასასრულ მომხსენებელმა თქვა: სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს სესიაზე სახანო და კულტურულ-საყოფაცხოვრებო შენებლობის მდგომარეობის განხილვა, მიღებული გადაწყვეტილებები, სამუშაოებს მოგვცემს სოციალური შენებლობა ავიყვანოთ უფრო მაღალ დონეზე, წარმატებით გადავწყვეტოთ მეთორმეტე ხუთწლედისთვის დასახული ამოცანები, მტკიცე საფუძველი ჩაეყაროთ თვის, რომ 2000 წლისათვის პრაქტიკულად ყოველი საბჭოთა ოჯახი უზრუნველყოთ საცხოვრებელი სახლით ან ბინით, შეკვმნათ განვითარებული სოციალური ინფრასტრუქტურა. **(ტასი).**

(საკმაზინ).

მოხსენება იბეჭდება შემოკლებით.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს

დადგენილება

დეპუტატ ლ. ნ. ზაიკოვის სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის წევრად არჩევის შესახებ

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის უმაღლესი საბჭო **ადგენს:**

არჩეულ იქნეს დეპუტატი ლევ ნიკოლოზის ძე **ზაიკოვი** სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის წევრად.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ა. გრომეიკო.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი თ. მენთეშაშვილი.

მოსკოვი, კრემლი. 1988 წლის 24 მაისი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს

დადგენილება

დეპუტატ რ. ნ. ნიშანოვის სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის წევრად არჩევის შესახებ

საბჭოთა სოციალისტური რესუბლიკების კავშირის უმაღლესი საბჭო **ადგენს:**

არჩეულ იქნეს დეპუტატი რიფიკ ნიშანის ძე **ნიშანოვი** სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის წევრად.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ა. გრომეიკო.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი თ. მენთეშაშვილი.

მოსკოვი, კრემლი. 1988 წლის 24 მაისი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს

დადგენილება

დეპუტატ რ. ბ. ხაბიბულინის სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის წევრად არჩევის შესახებ

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის უმაღლესი საბჭო **ადგენს:**

არჩეულ იქნეს დეპუტატი რავერ ჰასანის ძე **ხაბიბულინი** სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის წევრად.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ა. გრომეიკო.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი თ. მენთეშაშვილი.

მოსკოვი, კრემლი. 1988 წლის 24 მაისი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს კავშირის საბჭო

დადგენილება

კავშირის საბჭოს თავმჯდომარის შესახებ

კავშირის საბჭო **ადგენს:**

1. დამტკიცდეს დეპუტატ ლევ ნიკოლოზის ძე **ტოლკუნოვის** თხოვნა და განთავისუფლდეს იგი კავშირის საბჭოს თავმჯდომარის მოვალეობისაგან ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო პენსიაზე გასვლასთან დაკავშირებით.

2. არჩეულ იქნეს კავშირის საბჭოს თავმჯდომარედ იური ნიკოლოზის ძე **სტოლიაროვი** — დეპუტატი გორკის ოლქის ლენინის საარჩევნო ოლქისაგან.

მოსკოვი, კრემლი. 1988 წლის 24 მაისი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს კავშირის საბჭო

დადგენილება

კავშირის საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილის არჩევის შესახებ

კავშირის საბჭო **ადგენს:**

არჩეულ იქნეს კავშირის საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ პრანას მიკოლოს ძე **ნორეიკა** — დეპუტატი ლიტვის სსრ ალატუსის საარჩევნო ოლქისაგან, ლიტვის ვ. ი. ლენინის სახელობის სახელმწიფო რაიონული ელექტროსადგურის დირექტორი.

მოსკოვი, კრემლი. 1988 წლის 24 მაისი.

დეპუტატ გ. ა. მეტონიძის გამოსვლა

(პირველი მაისის საარჩევნო ოლქი, საქართველოს სსრ)

ამხანაგებო! სესიის მიერ „სსრ კავშირში კოოპერაციის შესახებ“ კანონის პროექტის განხილვა კიდევ ერთხელ მკაფიოდ მოწმობს ბრძოლას სოციალიზმის ლენინური სახის ადდგენისათვის. კანონის პროექტის საყოველთაო-სახალხო განხილვა დამაჯერებლად დასტურებს ჩვენ მიერ საზოგადოებრივი ცხოვრების შემდგომი დემოკრატიზაციის პროცესის გაღრმავების, საბჭოთა ხელისუფლების ორგანოებისათვის დამახასიათებელი დემოკრატიული პოტენციალის უფრო სრული გამოვლენის გზაზე მტკიცედ გადადგმულ ნაბიჯს, განსაკუთრებით რადიკალური ეკონომიკური რეფორმის განხორციელების პირობებში.

საქართველოს სსრ მშრომელებმა, მხარის უმეტეს რა მოლიანად კანონის პროექტში ჩამოყალიბებულ კოოპერაციული მოძრაობის განვითარების მიმართულებებს, დიდი დაინტერესების სულისკვეთებით გამოთქვეს შენიშვნები და წინადადებანი დოკუმენტის ცალკეულ დებულებათა დაკონკრეტების, მისთვის უფრო ქმედითი ხასიათის მინიჭების მიზნით. რესპუბლიკის შრომითს კოლექტივებში ამ საკითხზე გამართული დისკუსიების განმასხვავებელი ნიშანი იყო მოწაფლეთა გამოსვლების პოლიტიკური სიმწიფე, მჭიდრო კავშირი გარდაქმნის საარსებო მოთხოვნებთან. განხილვის ეს დამახასიათებელი თავისებურება განსაზღვრა როგორც დოკუმენტის თვით ნამდვილად ნოვატორულმა შინაარსმა, რომელიც თანამედროვე პირობებში აღიდგენს ლენინურ იდეებს კოოპერაციის შესახებ, ისე სსრ კავშირში ინდივიდუალური შრომითი საქმიანობის შესახებ კანონის შრომითი საქმიანობის, კოოპერაციული ფორმების განვითარების საკითხებზე პარტიისა და მთავრობის დადგენილებების რეალიზაციის უშუალო პრაქტიკამ.

კოოპერაციული მოძრაობა ჩვენს რესპუბლიკაში ენერგიულად იმკვიდრებს თავის უფლებებს, ძლევს, პირდაპირ უნდა ვთქვათ, ბევრ დაბრკოლებას. რესპუბლიკის კოოპერატორთა ცხოვრებიდან ერთ-ერთი ასეთი მაგალითის შესახებ ახლახან იუწყებოდა გაზეთი „პრავდა“, რომელიც გააშუქა კოოპერატივ „შუხრანის ველის“ ორგანიზაციის გამოცდილება, და ისაუბრა იმაზე, თუ როგორ თავისებურად -„ინიციალ შუტი“ გარდაქმნის მოწინაალდგებეზე მისმა შემქმნელმა, კოოპერაციული მოძრაობის ენთუზიასტმა ზაალ ტატიშვილმა.

პირდაპირ ჩვენ თვალწინ „დაეკაცდა“ ჩვენი კოოპერაცია, იწყო ძალის მოკრება და გაქანება. თბილისის გარეგნული სახის გაუყოფელი ნაწილი გაზდა კოოპერატიგების ფირნიშები და ვიტრინები, რომლებიც ყოველთვიურად რესპუბლიკის დედაქალაქში საშუალოდ ასამდე გადის რეგისტრაციას. ამასთან მარტო 1988 წლის ოთხ თვეში საქართველოს კოოპერატივებმა მიერ რეალიზებული პროდუქციის მოცულობამ 10 მილიონ მანეთს გადაჭარბა. ეს კი უკვე მთელი ნახევარდელი წლის მოცულობის ნახევარია.

უდავოა, ჯერჯერობით მხოლოდ პირველი ნაბიჯები გადადგა. ჯერ კიდევ არიან ისეთები, რომლებიც ეშვებიან. გულუხდილად გეტყვით, ჩვენს გაერთიანებებშიც, რომელიც მაგისტრალურ ელმავლებს უშვებს, თავდაპირველად ბევრი უნდობლად მოეკიდა ცხოვრას პირველი კოოპერატივის შექმნის შესახებ. შიშობდნენ, რომ კოოპერაცია ხელს შეუწყობდა მოგებისადმი, წამგლეჯობისადმი მისწრაფებას. მაგრამ პრაქტიკა მოწმობს, რომ სიცოცხლისუნარიანია ეს მასობრივი სოციალური მოძრაობა, რომელიც მთლიანად ემთხვევა გარდაქმნის ამოცანებს.

ჩვენი მეშვებისათვის — ეს დადასტურება სუსიიზე გამომგზავრების წინ ჩემს ბრიგადაში გამართულმა სხვაბასმაც — ახლოებული და გასაგებია შრომის კოოპერაციული ფორმისათვის მინდგანად დამახასიათებელი სპეციფიკურ დამოუკიდებლობა, ცხოველი ინტერესი ეკონომიკური ანგარიშისადმი, ინიციატივა და გერგილიანობა.

დღეს, იამაყოფილებენ რა თავიანთი მოთხოვნილებებს საკონცერსა და მომსახურებაზე, გაეტოთანების მუშაკები ნამდვილად რწმენდებიან, რომ ხდება ხელშემწყობი ცვლილებები მომსახურების სფეროში, სადაც კოოპერატივები უკვე სერიოზულ კონკურენციას უწევენ საყოფაცხოვრებო მომსახურების კომბინატებს. თანაც ამ კომბინატებში კონკურენციის ზეგავლენით ეფთარება უმჯობესდება.

შესამჩნევად იზრდება ინტერესი კოოპერატივების მუშაობისადმი. მარტო გაერთიანება „ელმავლმშენებლის“ სოციალური სფეროს რუკაზე გაჩნდა სხვადასხვა პროფილის, სერვისის ახალი ფორმების თერთმეტი კოოპერატივი. ამავე დროს გაერთიანებასთან კოოპერატივების შექმნა მნიშვნელოვნად ამსუბუქებს წარმოების რეორგანიზაციასთან დაკავშირებით შემცირებულ მუშაკთა დასაქმების საკითხის გადაწყვეტის მტკიცენეულობას.

საგულისხმოა გაერთიანების პირველი კოოპერატივის გამოცდილება, რომელმაც წარმოების ნარჩენების გამოყენებით მოადგარა საწარმოს სამაგიერო ასორტენტი ამზანაგობისათვის საჭირო ნაწარმის გამოშვება. გაიხსნა ბინებისა და ავეჯის შემკეთებელი კოოპერატივი. გვახარებს, რომ კოოპერატივების უმრავლესობა ცდილობს არა მარტო რაც შეიძლება მეტი მოგება მიიღოს, არამედ გაუმჯობესოს კიდეც ჩვენი მშრომელების ცხოვრების პირობები, დაეხმაროს საწარმოს ნაწარმის გამოშვებაში — თუნდაც ყბადაღებული ლუსტრების გამოშვებაში, რომლის შეკვეთა, თანაც დიდი სიმწელეებით, სხვაგან გვიწევდა.

კოოპერატივთა უზომო შემოსავლის გამო შიშის შესახებ შეიძლება ითქვას, რომ კანონის პროექტის დებულებანი პრინციპულად ეკონომიკის სახელმწიფო და კოოპერაციული სექტორების ჯანსაღი შეჯიბრების პირობებს ქმნის, რომლის შედეგად მოგებული რჩება მთელი ჩვენი საზოგადოება. ამავე დროს ცალკეულ დებულებებსა და მუხლებს, რა თქმა უნდა, დაზუსტება და დაკონკრეტება სჭირდება. ამიტომ მოლიანად მხარს ვუჭერ განხილვის დროს გამოთქმულ წინადადებებსა და შენიშვნებს იმის შესახებ, რომ კანონი მაქსიმალურად შემჭიდროებული და სრული იყოს, განსაზღვრავდეს კოოპერაციული მოძრაობის განვითარების ხანგრძლივი პერსპექტივისათვის, შეიცავდეს კოოპერატივების, როგორც სოციალისტური ეკონომიკის თანასწორუფლებიანი სექტორის, საქმიანობის დამცველ მექანიზმებს.

კოოპერატივებისა და სახელმწიფო ორგანოების უფლებებისა და პასუხისმგებლობის დაკონკრეტება უზრუნველყოფს იმას, რომ შესაძლებლობანი, რომლებსაც ახალი კანონი სახავს, ჩახშობილი არ იქნება ყბადაღებული მბრძანებლურ-ზეგავლენით მეთოდებით, შეზღუდავს ზოგიერთი ორგანოს მეტისმეტ აქტიურობას ქვეკანონური აქტების, ინსტრუქციებისა და რეკომენდაციების მიღებაში. კერძოდ, კანონში უფრო მკაფიოდ უნდა ჩამოყალიბდეს ის დებულებანი, რომლებიც ადგენენ საბჭოთა და სამეურნეო ორგანოებში, არბიტრაჟში, სასამართლოში კოოპერატივების მიმართვის წესს. მიზანშეწონილია მივიღოთ იმ ორგანოების კონკრეტული ნუსხა, რომლებსაც აქვთ კონტროლის, კონტროლის პერიოდულობის დაწესების, ან დარღვევების დათქმის უფლება, რომლებისთვისაც ჩერდება ან წყდება კოოპერატივის საქმიანობა.

ეფეკტრობ, სწორი იქნება, თუ კანონში ამსახავს სახალხო მოხმარების საქონლის წარმოებისა და მომსახურების გაწევისათვის კოოპერატივების შექმნის შესაძლებლობა არა მარტო სახელმწიფო საწარმოებთან და ორგანიზაციებთან, არამედ დამოუკიდებლადაც. ამავე დროს საჭიროა იმ სახეობათა საქმიანობის ნუსხა, რომელთა შესრულების უფლება არა აქვთ კოოპერატივებს. საჭიროა აგრეთვე უფრო ზუსტად გამოიკვეთოს რესურსებით კოოპერატივების უზრუნველყოფის საკითხები.

გარდა ამისა, მიზანშეწონილი იქნება გაფართოვდეს ადგილობრივი საბჭოების უფლებანი ბინებგაროს საკითხებში. მათ შესაძლებლობა უნდა ჰქონდეთ დაუწესონ კოოპერატივებს, მათში დასაქმებულ პირებს შემოსავლის დაბეგვრისას შეღავათები ადგილობრივი სპეციფიკის, იმ სახეობათა საქმიანობის სტიმულირების საჭიროების გათვალისწინებით, რომლებიც რეგიონის მოსახლეობას განსაკუთრებით სჭირდება.

წინადადება შემომაქვს, განხილვის დროს გამოთქმული შენიშვნების გათვალისწინებით დავამტკიცოთ კანონი „სსრ კავშირში კოოპერაციის შესახებ“. გამოვთქვამ რწმენას, რომ ახალი კანონის შემოღება მტკიცე სამართლებრივ საფუძველს შეუქმნის თანამედროვე ეტაპზე კოოპერაციული მოძრაობის განვითარებას ფართო ასპარეზს მისცემს საზოგადოების ცხოვრებაში უკვე მიმწიფებულ პროცესებს.

ამხანაგებო! ამ სესიის შედეგები, მის გადაწყვეტილებებში აკუმულირებული ყველა დონის საბჭოების გარდაქმნის გამოცდილება, უეჭველია, მნიშვნელოვანი რგოლი გახდება მომავალი XIX საკავშირო პარტიული კონფერენციისთვის მზადებაში, რომლის ღირსეულ შეხვედრას ისახავს მიზნად მთელი ჩვენი პრაქტიკული მოქმედება და რომლის გადაწყვეტილებებსაც განუყრელად დაკავშირებში ჩვენს ბედს, გარდაქმნის ბედთან ერთად! **(ტასი).**

● ვასოგრიპი ინფორმაციის საფუძველზეა და შემოქმედებითი კავშირების ხელმძღვანელებთან სკკა ცენტრალური კომიტეტში გასული წლის ზაფხულში გამართული შეხვედრის ერთ-ერთმა მონაწილემ, გიგა ფ. „სოციალისტა კულტურას“ მთავარმა რედაქტორმა ა. ა. ბელიავევა თავისი გამოსვლის დიდი ნაწილი ერთა-ფორის ურთიერთობის საკითხებს მიუძღვნა და, კერძოდ, აღნიშნა, რომ ხელოვნების ზოგიერთი ის მოღვაწის სიტყვებში, რომელებიც ეროვნული კულტურების თავისთავადობისა და სიმდიდრისათვის იბრძვიან, ძრწეა საბჭოთა სოციალისტური კულტურის ინტერნაციონალური ერი არსის გაგება.

ამ ცოტა არ იყოს „ბუნდოვნად“ დასმულ „დელიკატურ“ პრობლემას სკკა ცენტრალური კომიტეტის ენციკლოპედიური მდივნის დაუყოვნებელი რეაქცია მოჰყვა.

ვ. ს. ბორბაბაროვი:

— ყოველ ხალხს აქვს თავისი ენა, თავისი ისტორია, მას სურს ჩასწავლოს თავის ფეხვებს. განა ეს ეწინააღმდეგება სოციალიზმს? რა თქმა უნდა, არა. მაგრამ, მეორე მხრივ, თუ ვიღაც თავის თავში იკერტება, „ოყარობს“ და ამას ამხილებენ ღირებულებად ახალგაზრდებს — ამას ვერ დავეთანხმებით. ჩვენ ვარ ინტერნაციონალისტები, რომელიც ეროვნიანებს ხალხთა უნაკლელ მეგობრულ ოჯახს! ასე გვიანდერძა ლენინმა.

აზრთა ასეთი გაზიარებას ახლა განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს. თუნდაც იმიტომ, რომ გაეკვრკეთ, ვინ ვინ არის, რას ფიქრობს და როგორ აზროვნებს.

ჩვენი საზოგადოებრივი ცხოვრების გარდაქმნის, განახლებისა და გაჯანსაღების პროცესმა, სხვა მომწიფებულ პრობლემებთან ერთად წარმოაჩინა ეროვნული თვითშეგნების ზრდის ტენდენციაც, რაც უთუოდ ენებრივ, ნორმალურ, ჯანსაღ მოვლენად უნდა მიჩნეოდეს. მაგრამ ისეთი ღირებულებები, როგორიც პატრიოტიზმი და ინტერნაციონალიზმია, ჩვენს რეალურ ცხოვრებელში ეროვნებრივი ან არსებობენ. ამავე დროს, ინტერნაციონალიზმი სულაც არ გულისხმობს ინტერნაციონალიზმებას და არც ეროვნული სიამაყის ფრაზობნა შეიძლება მოვნათლოთ ნაციონალიზმად.

ეს არ არის უბრალო საკითხი.

არც ახალია.

ჩვენი ეროვნული ფესვების ძიებისას, როცა რაიმე ეცნობი, მაგრამ ღირებული გვიდა აღმოვაჩინოთ, ის ფესვიც უნდა შევნიშნოთ, რომელსაც სხვებიც ეძებენ და, ხშირ შემთხვევაში, პოეტობდნენ კიდეც. ფესვებს დიდი ელიავ ეძებდა, აკაკიც, სხვებიც, ადრეც და ფრეს, შემდეგაც. პატრიოტული თემა ქართული ლიტერატურა და პროზის, ჩვენი ეროვნული კულტურის ეუდმეზი თანამგზავრია.

ფიქრი და განსჯა გვმართებს ყოველივე ამის გამო. ამაც უნდა ჩავფიქრობოდეთ, რაც ჩვენს შორეულ თუ ახლობელ ფსიქიაარს სტკიოდა და გამოვარკვიოთ, ვინ ვინ ოდის და რას, ან რატომ მაინცადამაინც სწორედ იმას ამბობდა, რასაც დღეს ახალი საფიქრალი გაგვიჩინა.

თუნდაც ის საფიქრალი, რომელიც პატრიოტის საფეს უკავშირდება.

ანაკი:

— საშობლოსადმი ერთგულება და მისთვის თავგანწირულად ბრძოლის ვალნი სისხლით დაწერა, ოდესღაც ოსეთის ნიშანია და თანაც ბაჩინი ბეჭედი ერთგვარ ამბულიშვილობისა. არის მეორე ნიშანიც ამავე ამბულიშვილობისა. თუ არ მეტი, არა ნაკლები, ოდესღაც კი ბიუვარულით, დაუღალავად, ხანგრძლივად, გულგაუტეხლად შრომობს საშობლოსათვის და ოდესა და ცრემლს, ერთმანეთში არეულს, ბღვრის ბინი გულისათვის.

ეა, ასე: **საყვარლითა გაცისკროვნებული დაუღალავი, ხანგრძლივი, გულგაუტეხელი შრომა საშობლოსათვის.**

ეს არის პატრიოტიზმი.

და ისევ ალკაგან გვითხრა ის, რაც ყურად უნდა იღოს ფიქრს ქართველმა პატრიოტმა, თანამემამულემ.

— ბატონნო! თქვენც ნუ მოანდომებთ მთელ თქვენს ცხოვრებას მარტო პირადობას, საზოგადოსაც შესწირეთ ხოლმე მცირე რამ და ამ ბეერ-მცირესაგან შეიგეგეს ბეერი და დიდი რამ!.. ნუ დაგეყოფებათ, რომ ერთ-ერთი თქვენი და საშობლოც ოქვენებან ერთ ოდესის ერ ეკუდგეთის ნუ ეყოროს, რომელიც საკეკურნალოდ უნდა ეშსაბრუნოს არა მარტო მას, არამედ მთელ ქალაქ-ოროსასაც.

პატრიოტი ქართულად თანამემამულეს ნიშნავს და თანამემამულეობასა ის ფესვი, რომელზეც დღეკანდელი ნაყოფი უნდა გავაბაროთ.

როგორ?

რა გზით?

რა საშუალებით?

დავიფსაქსოთ და ცალ-ცალკე საზოგადოებების შექმნას მივყოთ ხელი, თუ ერთ დიდ, ძლიერ საკრებულოდ გავერთიანდეთ და დავრჩეთ „ხამს მოყვარე მოყვარისათვის“, წყვიმძღვაროო ერ შოთას სახელი?

დავაფფუნოთ მრავალი სხვა საზოგადოება, ამოვეფროთ დიდ და წმინდა სახელებს და ვიფხანოთ ხელის გული, თუ საქმე ეაკეთოთ ისე და იმდაგვარად, როგორც ამას ილია და აკაკი გვირჩევენ. ცალ-ცალკე და ორიგე ერთად.

ილია ბელის გულის საფხანად არ ეკალა.

ილია და ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოება — ქართული სკოლების დაარსება, ქართული წიგნის გამოცემა, ქართველ მასწავლებლთა კადრების მომზადება და, ისევ პრაქტიკული, ისევ რეალური, ისევ იმდროინდელი პირობებისა და ეროვნების გათვალისწინებით ნაკარნახევი ეროვნული საქმეები: საზოგადოება შეუძლებელ მოსწავლეთა შეწყობისათვის. ქართველი სტუდენტობა რუსეთში, დედათა უფლების ბაბნ. და ქალთა განათლება, ფეატრი, გაზეთი, ჟურნალი, ბანკი, ხელოვნება და მეცნიერება...

კიდევ რამდენი რამ ჩამოვთვალო?

ან რას გვაძლევს ასეთი ჩამოთვლა?

იმას რომ ჩავწვდეთ ილიასეული ხედვის საიდუმლოებას და ვისწავლოთ რეალურ ვითარებაში პრობლემის დანახვა, გადაკვალოთ მისი გადაწყვეტის გზა.

მაინც რა ვაკეთოთ მე, შენ, ჩვენ ყველამ?

ილია:

— ბეეეო, ბატონებო, ჩვენნი აწმყოსნი და მომავლის ბედის სხვაზედ მიგდება. ჩვენის გაჯირების, გულსხტეკვილის და წადილის ბატონნნი ჩვენნე ეფდა ვიეკნეთ. ძმანი! ეს ულელი, მაგრამ მით უფრო ხასელოვანი მისი ეროგულად გამწეეი. ძმანი, მაგრამ უმჯობესად ვერ ზობლია ამ ქვეენიერებაზედ საკეთე და ძალ-ღონე ხალხსა. სხვა გზა არ არის, ჩვენი ცხოვრების შარა-გზა ჩვენეე უნდა გავიკაფოთ. ბედი და უბედობა ხელთ უნდა ვიგდოთ.

ეს მაშინ.

მას შემდეგ ერთ საუკუნეზე მეტი გავიდა.

ახლა?

აკი მერამდენჯერ გვითხრეს, სხვის მოიმედეობას მოეშვით და თქვენს თავს თქვენეე მიხედეთო.

უნდა მიეხედოთო.

ახლაც მოგვიგონეს. სულ ახლახან. და კიდევ ერთხელ: 1988 წლის 18 თებერვალს, როცა რევოლუციური ქარდაქმნის განახლებული იდეოლოგიისაკენ მოგვიწოდეს.

საქმე ის არის, რომ ჩვენთანაც, ისე როგორც ზოგიერთ სხვა რესპუბლიკასა და ოლქში, ბევრი ყოფილა მინდვრებისა და ფერმების პრიდუქტიულობა, მეურნეობათა ეკონომიკის ეფექტურობა. სარეო მეცხოველეობაში ჩამორჩენის გამო, საქართველომ ადგილი ბევრი რამ შეგვეშალა იმის გამო, რომ პატრიოტიზმს ტექნოკრატიამ, აგრეთვე სოციალურმა აპათიამ სძლია და არქიტექტურა, მშენებლობა, მრეწველობა, სოფლის მეურნეობა და სულიერი ცხოვრების მნიშვნელოვანი სფეროები მუშაობის „ადმინისტრაციულ-ზეგავლენითი“ სტილის დაწოლამ მოიცვა.

საკარობისა და საზოგადოებრივი ცხოვრების ყოველისმომცველი დემოკრატიზაციის პროცესია ეროვნული თვითშეგნების ამაღლების, ჭეშმარიტი პატრიოტზმის დაკვიდრებისა და სოციალური აპათიის დაძლევის რეალური გზა.

სხვისი მოიმედეობა ყველან და ყველფერში უნდა დავძლიოთ.

ვიღაც რაღაცას მაინც გაკეთებს და ყველას გვშველებაო, — ამ იმედით შორს ვერ წავალთ.

არ გვშველები.

თითოეულმა ჩვენთაგანმა უნდა აკეთოს ის, რაც საჭიროა, მოეთხოვება, შეუძლია და მაშინ შეიძლება ყველას გვშველოს.

პატრიოტიზმი სანტიმენტალობის, ესე იგი გადაჭარბებული გულჩვილობისა და ზედმეტი გრძნობიერების გამოჩენას არ მოითხოვს. იგი ხალხისა და საშობლოს ინტერესებიდან გამომდინარე საქმისადმი სიყვარულსა და დაკისრებული მოვალეობისადმი პასუხისმგებლურ დამოკიდებულებას საჭიროებს.

პატრიოტი მომქმედი თანამემამულეა, რომელსაც მაღალი პროფესიონალიზმი, კომპეტენტურობა, ინტელიგენტობა და სავსებით კონკრეტული საქმეების კეთება მოეთხოვება.

ყველას მოეთხოვება ეს.

და, ცხადია, ქართველ ეკონომისტსაც, რომელმაც არ უნდა აარიდოს თავი რადიკალური ეკონომიკური რეფორმის ჩვენი რესპუბლიკისათვის დამახასიათებელი თავისებურებების გათვალისწინებით ეკონომიური თეორიული და პრაქტიკული საკითხების მეცნიერულ დამუშავებას, და არა მარტო ამ საკითხების დამუშავებას. საოცარია, მაგრამ ჩვენ ისეთი მნიშვნელოვანი საკითხი, როგორიცაა ეროვნული ეკონომიკა, ეროვნული ეკონომიკური ინტერესების ეფექტურობა, ამ ეროვნული ეკონომიკური ინტერესების ეფექტურობის ამაოდ ძალია და ეროვნული ეკონომიკა, ეროვნული ეკონომიკური ინტერესების ეფექტურობა

ულეოეთში

საკვლევი იუწყება

25 მაისი

გუშინ — დღეს — ხვალ

ფაქტი ■ მოვლენა ■ კომენტარი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში

მთავრდება მზადება სპეციალური სესიისათვის

ნიუ-იორკი. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის შტაბ-ბინაში მთავრდება მზადება განიარაღების საკითხზე გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური სპეციალური სესიისათვის, რომელიც 31 მაისს გაიხსნება. სესია მთელი საერთაშორისო გაერთიანების დიდ ინტერესს იწვევს.

როგორც პრესკონფერენციაზე გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივნის მოადგილემ განიარაღების პრობლემათა დარგში ისაუბა აკასიმ განაცხადა, სესიის მუშაობაში მონაწილეობისათვის ემზადებიან ათობით ქვეყნის სახელმწიფოთა და მთავრობათა მეთაურები, საგარეო საქმეთა მინისტრები და პარლამენტარები, 200-ზე მეტი საზოგადოებრივი ორგანიზაცია დედამიწის ყველა კუთხეში.

საერთაშორისო გაერთიანებას მიაჩნია, რომ დადგა დრო განისაზღვროს მრავალმხრივი ძალისხმევა „ახალი მიმართულებანი განიარაღების სფეროში მშვიდი გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ფარგლებში, რომლებმაც უნდა შეავსონ და განაფითარონ ორმხრივი და რეგიონალური ძალისხმევა.

მან გამოთქვა იმედი, რომ სპეციალური სესიის მსვლელობაში გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წევრი სახელმწიფოები შეიმუშავებენ მოქმედების გაგებულ და რეალისტურ პროგრამას. უკანასკნელ მიღწევათა, უწინარეს ყოვლისა, საშუალო და ნაკლები სიშორის რაკეტების შეახებ ხელშეკრულებისა და სხვა ორმხრივ მორიგებათა გათვალისწინებით, სპეცისესიამ უნდა მიიღოს კონკრეტული მოქმედების ისეთი პროგრამა, რომელიც მოიცავს ბირთვულ, ჩვეულებრივ, ქიმიურ შეიარაღებას, ნღობის გაზრდა-ცვლის, შეთანხმებათა დაცვის კონტროლის საკითხებს — განიარაღების ღონისძიებათა მთელ დიაპაზონს.

◆ ავღანეთი

მეოთხე ოფიციალური ნოტა

ქაბული. ავღანეთის რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ ქაბულში გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის მეთვალყურეთა ჯგუფს გადასცა ოფიციალური ნოტა. მასში ყურადღება გამახვილებულია იმაზე, რომ ბოლო ხანს მკვეთრად გიზნაოდა პაკისტანის ტერიტორიიდან ავღანეთში მთავრობის საწინააღმდეგო დაჯგუფებების მიერ იარაღისა და ტყვია-წამლის შეტანა.

გარდა ამისა, არის ავღანეთში უცხოთის სამხედრო მრჩეველებისა და სპეციალისტების უკანონო შეღწევის ფაქტები, რომელთა მიზანია დაეხმარონ ექსტრემისტებს იარაღის დაუფლებაში და ასაწვალონ მათ საბრძოლო მოქმედების ხერხები. ავღანეთის მთავრობამ პაკისტანის ხელისუფლებს მოსთხოვა ზუსტად და განუხრელად დაიცვან ენენვის შეთანხმებანი. ეს უკვე მეოთხე ნოტაა აღნიშნულ საკითხზე, რომლებიც ავღანეთის რესპუბლიკამ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის მეთვალყურეთა ჯგუფს გადასცა.

◆ უნგრეთი

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის მ. ს. გორბაჩოვის წიგნს „გარდაქმნა და ახალი აზროვნება ჩვენი ქვეყნისა და მთელი მსოფლიოსათვის“ დიდი ინტერესით ეცნობიან დღეს ადამიანები საზღვარგარეთის ბევრ სახელმწიფოში.

მკითხველთა კონფერენცია ამ ნაწარმოებთან დაკავშირებით, რომელიც უნგრულ ენაზე თარგმნა და მასობრივი ტირაჟით გამოსცა ორმა გამომცემლობამ, გაიმართა ბუდაპეშტში, საბჭოთა მეცნიერებისა და კულტურის სახლში.

სურათზე: საბჭოთა მეცნიერებისა და კულტურის სახლის ერთ-ერთ სტენდთან.

მგი-საკადესის ფოტო.

● აშშ

ხელშეკრულება სენატის თანხმობას ელის

ვაშინგტონი. თეთრმა სახლმა სამშაბათს წუხელი გამოთქვა ამერიკის შეერთებული შტატების კონგრესის სენატში საშუალო და ნაკლები სიშორის რაკეტების მოსპობის შესახებ ხელშეკრულების განხილვის გაუთავებელი გაჭიანურების გამო. „იმ დროს, როცა პრეზიდენტი რეიგანი მოსკოვში უმაღლესი დონის შეხვედრაზე გასამგზავრებლად ემზადება, გადაუწყვეტელი რჩება საშუალო და ნაკლები სიშორის რაკეტების შესახებ ხელშეკრულების რატიფიკაციის საკითხი“, — განაცხადა თეთრი სახლის ოფიციალური წარმომადგენელმა მარლინ ფიტუოტერმა, მან ხაზგასმით აღნიშნა, რომ „დადგა სწორი მომენტის დრო“ ამერიკის სენატი, სადაც ულტრამემარჯვენე რესპუბლიკელი სენატორები ითაკვიან მანევრსა და ობსტრუქციას მმართველ, რათა ხელი შეუშალონ ხელშეკრულების რატიფიკაციას.

სახელმწიფო მდივანმა ჯორჯ შულცმა გამოთქვა რწმენა, რომ ბოლოს და ბოლოს ამერიკის კონგრესის სენატი დაეთანხმება საშუალო და ნაკლები სიშორის რაკეტების მოსპობის შესახებ საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ხელშეკრულების რატიფიკაციას. „ორავეთარი საფუძველი არ არის იმისათვის, რომ ეს არ გავაკეთოთ, — განაცხადა მან სი-ენ-ენის ტელეკომპანიისათვის მიცემულ ინტერვიუში. — ხელშეკრულება გულდასმით არის შესწავლილი და, ყველა რაღაცა თვალსაზრისით ხელშეკრულების რატიფიკაციის საკითხი“, — განაცხადა თეთრი სახლის ოფიციალური წარმომადგენელმა მარლინ ფიტუოტერმა, მან ხაზგასმით აღნიშნა, რომ „დადგა სწორი მოქმედების დრო“ ამერიკის სენატი, სადაც ულტრამემარჯვენე რესპუბლიკელი სენატორები ითაკვიან მანევრსა და ობსტრუქციას მმართველ, ხელი შეუშალონ ხელშეკრულების რატიფიკაციას.

◆ ნიკარაგუა

დ. ორტეგას განცხადება

მანაგუა. ნიკარაგუის პრეზიდენტმა დანიელ ორტეგამ დაადასტურა, რომ სანდინისტური ხელმძღვანელობა ამირებს კონტრრევოლუციის მეთაურებთან მოლაპარაკება განაგრძოს მხოლოდ მანაგუაში, როგორც ეს გათვალისწინებულია ხაპოსში ხელმოწერილი შეთანხმებით.

ჟურნალისტების წინაშე გამოსვლისას, მან თქვა, რომ მთავრობის დელეგაცია არ გაემგზავრება სპპოში, სადაც კონტრრევოლუციონერებს სურთ მოაწყონ მორიგი პოლიტიკური შოუ და ბრალად დასდონ ეროვნულ ხელმძღვანელობას მოწესესრიგების პროცესის ჩაფუშვა. გვიდაგონებთ, რომ კონტრრევოლუციონერები ჩამოვლენ მანაგუაში, განაცხადა ორტეგამ.

შეკითხვეპა

აფეთქება ნავთობსაცავში

მეხიკო. სამშაბათს ადრეულ გაჩნდა ძლიერი ხანძარი ქალაქ ჩიუაუის მახლობლად მექსიკის „პემექსის“ კომპანიის ნავთობსაცავში დაგროვილი გაზის აფეთქების გამო. ხელისუფლთა ცნობით, ქალაქის ათიათასობით მცხოვრები გახიზნეს იმის გამო, რომ შეიძლება ცეცხლი გადავიწიოს ქალაქის ნავთობაზე. მიუხედავად იმისა, რომ ნავთობსაცავის ძირითადი ნაგებობანი 12 კილომეტრზეა ჩიუაუიდან, ხანძრის გავრცელების საშიშროებამ ყველაზე სასწრაფო ღონისძიებები მოითხოვა. ათობით მეხანძრე ებრძვის ცეცხლს, რომელიც კვლავ ვრცელდება. ამ მოვლენის ერთ-ერთი მიზეზი ის არის, რომ ამ რაიონში არ ჰაფფინთ წყალი. ცნობები იმის შესახებ, თუ რა მსხვერპლი მოჰყვა ხანძარს, ჯერჯერობით მიღებული არ არის.

◆ ისლანდია

პრეზიდენტის არჩევნები

კოპენჰაგენი. მომდინარე წლის 25 ივნისს დანიშნულ ისლანდიის პრეზიდენტის არჩევნებზე დასაბელებულია ორი კანდიდატი ქალი, იუწყება დანიის რისაუს ბიუროს საინფორმაციო სააგენტო.

ესენი არიან ახლანდელი პრეზიდენტი ვიგდის ფინნბოგადოტირი და 46 წლის დიასახლისი სიგრიდ თპორსტეინსდოტირი, რომელმაც მოაგროვა არჩევნებში მონაწილეობისათვის საჭირო 1500 ხელმოწერა. ისლანდიელ პოლიტიკურ მიმომხილველებს მიაჩნიათ, რომ მოკლალეთი აბსოლუტური უმრავლესობა ხმის მისცემს სახელმწიფოს ახლანდელ მეთაურს, რომელიც დიდად პოპულარულია ქვეყანაში.

ტელეტაიპის ლენტიდან

⊙ ბარბადოსი. აქ გაიხსნა ლათინური ამერიკისა და კარიბის ზღვის ქვეყნების სატრანსპორტო სააგენტოთა ორგანიზაციების ფედერაციის კონგრესი. რეგიონის სახელმწიფოთა დელეგატებთან ერთად კონგრესზე აგრეთვე მონაწილეობენ მთელი რიგი საერთაშორისო ორგანიზაციების, მათ შორის ლათინური ამერიკის ეკონომიკური სისტემის, გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ლათინური ამერიკის ეკონომიკური კომისიისა და სხვა ორგანიზაციების წარმომადგენლები.

⊙ ადის-აბება. ეთიოპიის დედაქალაქში გაიმართა აღმოსავლეთ და სამხრეთ აფრიკისათვის პრეფერენციული სავაჭრო ზონის გაფართოების საკითხი, რომელშიც განიხილა სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკის წინააღმდეგ ეკონომიკურ სანქციათა შემოღების საკითხი, იუწყება ეთიოპიის საინფორმაციო სააგენტო.

⊙ ბაგანა. პონდიჩერის დედაქალაქში გასულ თვეს ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოს შენობის წინ გამართულ ანტიამერიკულ მანიფესტაციაში მონაწილეობისათვის დაპატიმრებულმა 14-კაციანმა ჯგუფმა გამოაცხადა შიმშილობა. ისინი თავს აცხადებენ პოლიტიკურ პატიმრებად და გამოთქვამენ სამტკიცეს განაგრძონ შიმშილობა მანამ, სანამ არ მიიღებენ მათ განთავისუფლების გადაწყვეტილებას.

● ეგვიპტე

ნატოს მანევრები

ბონი. ნატოს ბლოკის სამხედრო-საზღვაო და სამხედრო-საჰაერო ძალების დიდი მასშტაბის „ბრაიტ ბორაზნ 88“ მანევრები დაიწყო გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის, დანიისა და ნორვეგიის სანაპირო ზოლზეში. მანევრებში მონაწილეობს დაახლოებით 3,5 ათასი სამხედრო მოსამსახურე, დაახლოებით 30 საბრძოლო გემი და მრავალი თვითმფრინავი და ვერტმფრინავი, რომლებიც შედიან ნატოს ბლოკის რვა წევრი ქვეყნის — გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის, დანიის, დიდი ბრიტანეთის, ამერიკის შეერთებული შტატების, კანადის, პორტუგალიის, ნიდერლანდისა და ნორვეგიის შეიარაღებული ძალების შემადგენლობაში.

● ავსტრალია

ბანკოვანი ბანდიტიზმი

სიდნეი. ავსტრალიის ბანკებში ბოლო ორი თვის განმავლობაში ჩადენილ ბანდიტურ თავდასხმებს ადასტურებენ ადგილობრივ ბანკებში ბანდიტიზმის ბოლო ტალღის ფონზე. ბანკებზე ბანდიტური თავდასხმა ბოლო ორ თვეში ავსტრალიაში ბანკებზე ბანდიტური თავდასხმა ბოლო ორ თვეში ავსტრალიაში ბანკებზე ბანდიტური თავდასხმა ბოლო ორ თვეში ავსტრალიაში ბანკებზე ბანდიტური თავდასხმა ბოლო ორ თვეში ავსტრალიაში ბანკებზე ბანდიტური

საქართველო ტომსკის ოლქის დღეების წინ

● ამჟამადაც თბილისს პარმონიულად შეეხამა საქართველოში ტომსკის ოლქის კულტურის დღეების ემბლემა. რუსპუბლიკის მმრომელები მღელვარებით ელოდნ ამ მხარის წარმოგზავნილებთან შეხვედრას, რომლებიც გაგვაცნობენ ოლქის კულტურის მიღწევებს, მის მეხოვრებთა წარმატებებს, გვიამბობენ, როგორ აბორიგენელებენ პრაქტიკულად გარდაქმნის იდეებს.

მეგობრობისა და ძმობის დღესასწაული 30 მაისს გაიხსნება და 2 ივნისამდე გასტანს. საინტერესო და მრავალფეროვანია მომავალი შეხვედრების პროგრამა.

მხატვრის სახლში გაიხსნება ფოტოგამოფენა „ტომსკის მიწა — განახლებული მხარე“. მისი ექსპონატები დამთავალიერებლებს მოუთხრობენ ციმბირის ქალაქის წარსულსა და აწმყოზე, ცხოვრების ყველა სფეროში ოლქის მმრომელთა მიღწევებზე.

საქართველოს სახელმწიფო ფილარმონიის დიდ საკონცერტო დარბაზსა და თბილისის ზ. ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიურ თეატრებში გაიმართება საღამოსწინაული დათვალიერების ბანდა და დასურვა.

დღეების პროგრამის მიხედვით მოეწყობა ტომსკის სატელევიზიო სტუდიის ფილმების დემონსტრაცია, რესტორან „ალაგვში“ გაიხსნება ტომსკის სამზარეულოს კვირეული. ოლქის ლიტერატურისა და ხელოვნების მოღვაწენი ეწვევიან გორს, რუსთავს, ბათუმს, სოხუმს, ცხინვალს, ბიჭვინთას.

ბუნება დაუდევრობას არაფის შეარჩენს

● ფარმატებად ჩვეულებრივ იგულისხმება რეალური ციფრების ხელოვნური გადიდება სასიკეთო ანგარიშგების შედგენის მიზნით, მაგრამ ყოფილა „უაკუარიანტებიც“, საქმის ფალში ნაცრის შესაფერედ ზოგჯერ ობიექტურ მონაცემებს კვეთავენ კიდეც.

თბილისის პატონის სახელობის ელექტრომესაფფილი მოწყობილობის ქარხანაში, ორი წლის წინ მოწყობილი ბავნე ნივთიერებათა ვამონაფრქვევის წყლოვანი ინვენტარიზაციის თანახმად, ირიცხებოდა 78 ათასი წყარო, თვით სანარმოს ანგარიშგების მიხედვით კი — სულ ოცდაათი.

მარტოოდენ ანგარიშგების მონაცემები რომ არ ესტატყვისებოდეს ერთმანეთს, კიდევ არაფერს ვიტყოდით. მაგრამ საქართველოს ჰიდრომეტეოროლოგიის სამმართველოსაგან საწარმოს ხომ საერთოდ არა აქვს ნებართვა მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევაზე. და ამიტომ უნდა ქონდეს საწმენდ ნაგებობათა შესაბამისი კომპლექსი. არაფი, სწორედ ეს კომპლექსი უაღრესად ხელმომჭირეველია. ხელმძღვანელებს კი ისე უჭირავთ თავი, თითქოს არ ჰქონდეთ სერიოზული ნაკლოვანებანი ბუნებისდამცველ საქმიანობაში.

ვერ ვიტყვით, რომ ქარხანაში დაგროვილი ეკოლოგიური პრობლემების გადასაჭრელად სულ არაფერი არ კეთდებოდეს. დაწყებულია წარმოების რეკონსტრუქცია, რომელიც უნდა დასრულდეს 1989 წლის დამლევამდეს. ქარხანა კიდევ წელიწად-ნახევრის მანძილზე მოწამლავს ატმოსფეროს ათობით ტონა გაფრქვევული მავნე ნივთიერებებით. არადა, განგაშის ატეხა ადრევე შეიძლებოდა, მითუმეტეს, რომ წესრიგის დასამყარებლად სახსრებიც ჰქონდათ და საშუალებებიც. არ ჰქონდათ ერთადერთი — სურვილი.

მხატვრის პერსონალური გამოფენა

● გუშინ მხატვრის სახლში გაიხსნა კინოსტუდია „ქართული ფილმის“ მულტგადერთიანების მხატვრისა და რეჟისორის იოსებ სამსონაძის ნამუშევრების პერსონალური გამოფენა.

გამოფენაზე წარმოდგენილია ფერადი გრაფიკული ნამუშევრები და ლიტერატურული ნაწარმოებების ილუსტრაციები.

სპორტი

ბოკლედ

ძიუდო. ლენინგრადში გაიმართა ჭაბუკ ძიუდოისტთა ტრადიციული საერთაშორისო ტურნირი, რომელშიც 9 ქვეყნის სპორტსმენები მონაწილეობდნენ. საბჭოთა ფალავნებმა 8 ოქროს მედალი მოიპოვეს. გამარჯვებულთა შორის ჩვენი რესპუბლიკის 3 წარმომადგენელია — სოხუმელი მაკარ თვალაძე, ქუთაისელი დავით ხახალეშვილი და თბილისელი ალექსანდრე ვალერი პარუნაშვილი.

ვოლნაბპრობი. დამთავრდა მშვიდობის ველორბოლა. პირად ჩათვლაში ზედიზედ მეორედ გიმარჯვა უვე ამპლერმა (დდრ) — 50:45.02. მომდევნო სამ ადგილებზე გავიდნენ საბჭოთა სპორტსმენები — კიეველი ვლადიმერ პუფლიკოვი და რიგელ პეტრე უგრიუშოვი.

გუნდური შეჯიბრება მოიგო საბჭოთა კავშირის ნაკრებმა. მეორე ადგილზე გავიდნენ გდრ-ის სპორტსმენები. მესამეზე — პოლონეთის გუნდი.

განაჩენი აღსრულებულია

ბარა, არ წაშლილა ხსოვნიდან მათი ალკაცობა. გორის, ხაშურისა და ქარელის რაიონების ტერიტორიაზე სამი წლის განმავლობაში მოქმედებდა შეიარაღებული ბანდა, რომელიც ადგილობრივი კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების მსხმოიარე ვენახებს ძარცვავდა. ბანდის წევრები არაფერს ეპუებოდნენ, სიკვდილის მეკერეთი აიძულებდნენ ყარაულებს მოეკრიფოთ მათთვის ყურძენი. ხოლო როცა ბორიტგამზრახველები სოფლებში ხელოუბანასა და ბერბუკში „ტარის პუნქტებზე“ თავდასხმას ცდილობდნენ და საგზაო-სამაგისტროლო ინსპექციის მუშაკებს გადაეყარნენ, მათ მილიციის მანქანის სროლა აუტეხეს.

მაგრამ ისინი მხოლოდ გარკვეულ დრომდე აღწევდნენ მიზანს. დანაშაულებრივი ხელყოფისაგან საკოლმეურნეო ვენახების დასაცავად 1985 წლის ოქტომბრიდან სოფელ ქვახვრელის მოელი საზოგადოებრივი აქტივი დაირაზმა. ცდილობდნენ რა დაეფარათ დანაშაული, მათ კოლმეურნეობის თავმჯდომარე ი. გაბინაშვილი და მიწათმოქმედების ზ. ჯანეზაშვილი მოკლეს, ორი თანასოფელი კი მძიმედ დაიშავეს.

საქართველოს სსრ სისტლის სამართლის საქმეთა სასამართლო კოლეგიამ ბანდის წევრებს სხვადასხვა ვადის თავისუფლების აღკვეთა მიუსაჯა. ერთმა მათგანმა პროცესის მსვლელობაში თავი მოიკლა. სამს — ომარ ფანიაშვილს, თენგიზ და დმიტრი კაკაშვილებს სასჯელის განსაკუთრებული ზომა — სიკვდილი მიესაჯა ქონების კონფისკაციით. გამოვლისწინებულ იქნა რა დანაშაულის განსაკუთრებული სიმძიმე და დამნაშავეთა დიდი პირადი სიშიშვროვნა, მათ შეწყალებაზე უარი ეთქვათ.

ო. ფანიაშვილის, თ. კაკაშვილისა და დ. კაკაშვილის მიმართ განაჩენი აღსრულებულია.

(საკინფორმი).

ოთხმოცი წლის გადასახვედიდან

● სიყვარულით აღნიშნა ქალაქ გორის საზოგადოებრიობამ თავიანი ღირსეული შვილის, ქართული თეატრისა და კინოს ამაგდარი მოღვაწის, რესპუბლიკის სახალხო არტისტის შალვა ხერხეულიძის დაბადების 80 და აქტიორული მოღვაწეობის 60 წელი.

ფეიერვერკი ულტურის სასახლეში გამართულ საღამოზე იუბილარს გულთბილად მიესალმნენ კინორეჟისორი რეგაზ ჩხეიძე, თეატრმეცნიერ კირა კვეიტე, რესპუბლიკის კულტურის სამინისტროს წარმომადგენელი ნოდარ უნაფქმენეი, პოეტი ჯემალ ინჭია, დრამ, მხატვრის, ჭიათურის, ქუთაისის სახელმწიფო თეატრების წარმომადგენლები, პარტიის თეორი წყაროს რაიკომის პირველმა მდივანმა თენგიზ პატიაშვილმა შალვა ხერხეულიძეს მისივე გამოჩენილი წინაპრის — შალვა ხერხეულიძის ხმალი გადასცა.

შეხვედრა მწერალთან

● სოხუმი. კ. გამსახურდიას სახელობის ქართულ სახელმწიფო დრამატულ თეატრში გაიმართა ცნობილი ქართველი მწერლის ვლადიმერ ალფუნინის შემოქმედებითი საღამო.

საღამო შესავალი სიტყვით გახსნა აფხაზეთის მწერალთა კავშირის გამგეობის მდივანმა ბ. კალანდიამ.

მწერალს გულთბილი მისასალმებელი სიტყვებით მიმართეს და ნახევარსუკუნოვანი იუბილე მოულოცეს ჟურნალისტებმა თ. ჯანგულაშვილმა, ნ. თარმამ, ვ. გორგაძემ, მწერალთა ვ. გვეტაძემ, ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატმა, პოეტმა ნ. შამანაძემ, სოხუმის რუსთაველის სახელობის პირველი საშუალო სკოლის მოსწავლემ ვ. კვაკვაციანმ, კალლემა ქედგომეა ლ. ჩხეიძემ და აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული გამომცემლობის, პოლიგრაფიისა და წიგნის ვაჭრობის საქმეთა სამმართველოს უფროსის მოადგილემ ი. კვაკვესკირამ.

ვ. ალფუნინის ლექსები წაიკითხა მსახიობმა ელ. საღარაძემ, მისივე ლექსებზე დაწერილი სიმღერები შეასრულეს რესპუბლიკის დამსახურებულმა არტისტმა, კომპოზიტორმა ნ. ბაბუნიამ და საქართველოს სახელმწიფო ფილარმონიის სოლისტმა თ. ტურიაშვილმა.

დასასრულ ვ. ალფუნინაძემ მადლობა გადაუხადა დამსწრე საზოგადოებას გულთბილი მიღებისათვის, ამბავი ესოდენ დაფასებისა და აღიარებისათვის.

საღამოს ესწრებოდნენ საქართველოს კომპარტიის აფხაზეთის საოლქო კომიტეტის მდივანნი რ. ბუთბა, პარტიის სოხუმის საქალაქო კომიტეტის პირველი მდივანი გ. ნაგეფია.

რუბრიკისათვის გამოყენებულია საკადესის, საქინფორმისა და „კომუნისტის“ კორესპონდენტთა მასალები.

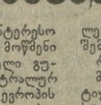

ძმობისა და მეგობრობის ქალაქი

ბათუმს — შავი ზღვის მარგალიტს, საქართველოს საზღვაო ჭიშკარს მრავალი გამორჩენილი ადამიანისთვის გუნწვია მასპინძლობა. ბათუმის სტუმრები ყოფილან ფ. დიმიტროვი, პ. ჩიკოფსკი, ა. ფსტროვსკი, ა. ჩეხოვი, მ. გორკი, ვ. მაიაკოვსკი, ს. ესენინი, კ. პაუსტოვსკი, ი. ბაბელი, ფ. შალიალინი, დ. ფურმანოვი, რ. როლანი, ა. ბარბიუსი, ჟ. სიმონოვი და სხვა საქეეყნოდ ცნობილი ადამიანები. ქალაქი კიდევ ერთი თავისებურებით — ეხტერნაციონალურობით გამოირჩევა. თხუთმეტამდე ერის წარმომადგენელი იღებს აქ ხელახლა ჩაყიდებელი. ამას ემატება ისიც, რომ ბოლო წლებში ბათუმმა შეიძინა ძმადნაფიცი ქალაქები: ბლაგოვეშჩენსკი, ხერსონი, მახაჩკალა, ეროვანი, მინგეჩაური და სოხუმი.

ამ რამდენიმე წლის წინათ კიდევ ერთ შესანიშნავ ტრადიციას ჩაეყარა საფუძველი — „ბათუმელ მეგობრობისა და ძმობის ქალაქი“. ეს დღესასწაული ეწყობა წლის ყველაზე მიმზიდველ თვეში — მაისში. წელს იგი 21 და 22 მაისს გაიმართა. დიდებული სანახავი იყო პატარძალივით მორთული ქალაქი. ქუჩებს ამშვენებდა ალისფერი ფრაშები და ბალ-ტრანსპეები. სტუმრები ჩამოვიდნენ ქალაქებიდან, თბილისიდან, ბაკოს რაიონებიდან, მოდგნენი და გზაჯვარედინები დაეთმო მახაჩკალის, მინგეჩაურის, ტალინის, კიშინოვის ფოლკლორულ ანსამბლებს.

ბათუმელებმა და სტუმრებმა გვირგვინებით შეამკეს ვ. ი. ლენინის ძეგლი. შემდეგ სიმფონიისა და ცეკვის ზეიმი გაიმართა სტალინის პროსპექტზე. ზეიმის დღეებში ქალაქში გაიხსნა მეგობრობის ზეივები და ჭადრაკის სასპლ. საფუძველი ჩაეყარა რუსთაველის თანამედროვეთა — ტბელ აბესალომის ძეგლს, გაიხსნა მუსიკალური სასწავლებლის საკონცერტო დარბაზი.

პარტიის ბათუმის საქალაქო კომიტეტის პირველმა მდივანმა ა. ახალეფიანმა მიიღო დამპობილებები ქალაქების დელეგაციები. შვიკამეს სოციალისტური შეჯიბრების შედეგები ერთმანეთს ბეუზიარეს გამოცდილება და დასახეს ახალი ამოცანები.

ბათუმელებმა ამ ეტაპზე ასეთი ინიციატივა — „ბათუმის ბულვარი“ — ბულვარ-ბულვარ ბინა ბინა ... ბინა ... ბინა ...